37 038 Wijziging van de Wet buitenlandse schepen en enkele andere wetten in verband met het creëren van bevoegdheden inzake buitenlandse schepen en schepen zonder nationaliteit gelet op enkele artikelen van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee

Nr. 5 Brief van de minister van Infrastructuur en Waterstaat

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 oktober 2026

Onlangs is het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet buitenlandse schepen en enkele andere wetten in verband met het creëren van bevoegdheden inzake buitenlandse schepen en schepen zonder nationaliteit (het wetsvoorstel) door de Koning naar uw Kamer gezonden. Dit wetsvoorstel is ingediend door de Minister van Infrastructuur en Waterstaat, mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid en de Minister van Defensie.

Dit wetsvoorstel is onder meer bedoeld om de Russische schaduwvloot aan te pakken. Rusland gebruikt deze vloot om internationale sancties te omzeilen om zo zijn agressieoorlog tegen Oekraïne te financieren. Daarbij komt dat deze schepen een gevaar vormen voor (i) onze veiligheid omdat ze kunnen worden ingezet voor spionage en sabotage van onderzeese kabels en leidingen, en (ii) de scheepvaartveiligheid en het mariene milieu. Door deze schepen aan te pakken raken we dus de Russische oorlogskas, versterken we onze weerbaarheid en beschermen we de zee en iedereen die daar vaart en werkt.

Middels deze brief wordt uw Kamer geïnformeerd over de verdeling van de taken en verantwoordelijkheden van de bij dit wetsvoorstel betrokken departementen en over de bekostiging van de uitvoering van dit wetsvoorstel.

Verdeling tussen de vier departementen
De uitvoering van dit wetsvoorstel raakt de taken en verantwoordelijkheden van meerdere departementen. Naast het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, dat verantwoordelijk is voor scheepvaart en maritieme zaken, waaronder de Wet buitenlandse schepen, zijn het Ministerie van Justitie en Veiligheid (in verband met de (gedeeltelijke) toepasselijkheid van de Politiewet en coördinerend verantwoordelijk ministerie voor de nationale veiligheid), het Ministerie van Defensie (in verband met de militaire inzet bij het aanhouden en begeleiden van schepen) en het Ministerie van Buitenlandse Zaken (in verband met het raakvlak met het internationaal zeerecht (het VN-Zeerechtverdrag) en handhaving van internationale sancties) bij de voorbereiding en uitvoering van dit wetsvoorstel betrokken. Gelet op deze gedeelde verantwoordelijkheden is in de voorbereiding van het wetsvoorstel nauw samengewerkt tussen deze vier departementen. Deze gedeelde betrokkenheid heeft ook invloed op de wijze waarop de uitvoeringskosten volgend uit het wetsvoorstel zullen worden gedragen.

Bekostiging uitvoering en verdeelsleutel
De daadwerkelijk gemaakte kosten die verband houden met de uitvoering van dit wetsvoorstel worden, zoveel en waar mogelijk, verhaald op de exploitanten van aangehouden schepen. Voor de overige bekostiging van de uitvoering van dit wetsvoorstel is tussen de vier betrokken departementen (Infrastructuur en Waterstaat, Justitie en Veiligheid, Defensie en Buitenlandse Zaken) een

verdeelsleutel afgesproken: de additionele kosten worden gelijkelijk over deze vier departementen verdeeld.

De kosten worden per departement als volgt verantwoord:
- Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat: Hoofdstuk XII, MF;
- Ministerie van Justitie en Veiligheid: Hoofdstuk VI, artikel 31 en/of artikel 36;
- Ministerie van Defensie: Hoofdstuk X, exploitatiebegroting; en
- Ministerie van Buitenlandse Zaken: Hoofdstuk V, artikel 2.1.

Voor het Ministerie van Buitenlandse Zaken gelden daarbij twee kanttekeningen:
- de financiële bijdrage door het Ministerie van Buitenlandse Zaken bedraagt niet meer dan € 1 miljoen per jaar; en
- de financiële bijdrage door het Ministerie van Buitenlandse Zaken geldt uitsluitend voor de eerste twee jaar na inwerkingtreding van de wet. Na afloop van deze periode, of zodra het maximumbedrag in enig jaar is bereikt, zullen de drie departementen (Infrastructuur en Waterstaat, Justitie en Veiligheid en Defensie) de overige kosten gelijkelijk verdelen.

Ten behoeve van een tijdige uitvoering schiet het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat na overeenstemming met de andere ministeries de facturen voor die voortvloeien uit de uitvoering van deze wet. De overige departementen dragen hun aandeel volgens de hierboven genoemde verdeelsleutel achteraf bij, op het eerstvolgende begrotingsmoment, op basis van de daadwerkelijk gemaakte kosten. De verplichting tot bijdragen ontstaat op het moment waarop het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat de betaling verricht.

Daadwerkelijk gemaakte kosten die verband houden met de uitvoering van dit wetsvoorstel worden waar mogelijk verhaald op de exploitanten van aangehouden schepen. De door het Rijk gemaakte kosten die door de exploitanten worden terugbetaald, worden weer verdeeld tussen de vier bovengenoemde ministeries.

Gelet op het belang van een spoedige inwerkingtreding zien wij de verdere behandeling van dit wetsvoorstel door uw Kamer met belangstelling, en bij voorkeur op korte termijn, tegemoet.

De minister van Infrastructuur en Waterstaat,
V.P.G. Karremans

De minister van Justitie en Veiligheid,
D.M. van Weel

De minister van Defensie,
D. Yeşilgöz-Zegerius

De minister van Buitenlandse Zaken,
T.B.W. Berendsen